

fuzindar

Leto 45

Ravne na Koroškem, julija 2008

št. 7

SLOVENSKA POT KULTURE ŽELEZA

3000 let železarstva na Slovenskem – razstava v grajskem razstavišču

»Železo je že tri tisočletja pomemben kazalec gospodarske in vojaške moči ter ena najpomembnejših kovin, osnova vse bolj razširjeni zlitini, jeklu. Skozi zgodovino so bila posebej cenjena metalurška in tehnična znanja, nujno potrebna za izdelovanje najkakovostnejših izdelkov. Z industrijsko revolucijo so se uveljavile številne tehnične novosti, ki so omogočile proizvodnjo velikih količin kvalitetnih in plemenitih jekel ter najrazličnejših izdelkov, uporabnih v gospodinjstvu, urbanem prostoru in industriji.«

To je vodilna misel 18. junija v razstavišču Koroške osrednje knjižnice odprte razstave 3000 let železarstva na Slovenskem in spremljajočega kataloga, del projekta Slovenska pot kulture železa.

Kot je pred številnim občinstvom povedala avtorica njune idejne zasnove in ureditve mag. **Karla Oder**, tudi koordinatorka Slovenske poti kulture železa in članica predsedstva društva Srednjeevropska pot kulture železa, sicer pa vodja ravenške enote Koroškega pokrajinskega muzeja, so številni pisci povzeli zgodovinski oris železarjenja vse od železne dobe do danes, in sicer na Koroškem,

Poglavje **Železarstvo jim je bilo izziv** predstavlja ključne osebnosti v razvoju železarstva in jeklarstva.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

V železarni na Dvoru so sredi 19. stoletja nastajali okrasni izdelki iz litega železa (v ospredju).

Dolenjskem, Štajerskem in Gorenjskem. Z »govorico daljne zgodovine« se oglašajo tudi razstavljeni predmeti; najstarejše arheološke najdbe so iz 8. stoletja pred našim štetjem.

O poslanstvu Slovenske poti kulture železa (povezati slovenske muzeje in sorodne institucije v sosesčini) je spregovoril tudi predsednik njenega iniciativnega odbora **Maksimilijan Večko**, ki je omenil nekaj skupnih projektov (leta 2005 zloženska, leta 2006 posvet Med železom in kulturo, izdaja zbornika s posveta leta 2007).

Tudi direktorica Koroškega pokrajinskega muzeja **Brigita Rajšter** je poudarila skrb muzeja za železarsko dediščino in izrazila željo, da bi ta razstava postala del stalne postavitve na Ravnah. Župan Občine Ravne na Koroškem mag. **Tomaž Rožen** je dejal, da občino zaznamuje zgodovina železarstva, tu so skulpture *Forme vive*, imena časopisov in društev odražajo fužinarsko preteklost, ljudje so celotno delovno dobo dosegali v železarni, zato so jo imenovali tudi 'mati fabrika' ... »Železarstvo je tista kulturna dediščina, na katero smo še posebej ponosni in za katero bomo skrbeli tudi v prihodnje.« Po županovem mnenju je otvoritev razstave pomemben kulturni dogodek, ki ima tudi širše razsežnosti.

Tudi glavni direktor Metala Ravne **Andrej Gradišnik** je opisal prizadevanje podjetja za ohranjanje kulturne dediščine (likovna zbirka, monografija o njej, likovna kolonija ...) ter spomnil, da je podjetje že pred leti občini predalo

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Direktorica Koroškega pokrajinskega muzeja **Brigita Rajšter** za pripravo razstave in kataloga čestita mag. **Karli Oder**, ki »se razvija v vidno poznavalko zgodovine železarstva«.

tri objekte, v katerih zdaj nastaja železarski muzej.

Dr. **Damjan Prelovšek**, generalni direktor direktorata za kulturno dediščino pri Ministrstvu za kulturo RS, pa je izpostavil pomen kulture kot varovalke pred utopitvijo v t. i. talilnem loncu.

Na Ravnah si razstavo lahko ogledate do začetka oktobra

Razstava ima tri glavne sklope: Iz zgodovinskega spomina, Železarstvo jim je bilo izziv, Proizvodni procesi, stroji in naprave. Spremlja jo projekcija filmov o kovačijah ter o železarnah v Štorah, na Jesenicah in Ravnah. Razstavljeni predmeti iz železarskih zbirk so uvrščeni tudi v katalog.

Razstavo je pod vodstvom Koroškega pokrajinskega muzeja sooblikovalo več slovenskih muzejev, ustanov in podjetij: Gornjesavski muzej Jesenice, Tehniški muzej Slovenije, Dolenjski muzej Novo mesto, Gorenjski muzej Kranj, Muzej novejšje zgodovine Celje, Muzej narodne osvoboditve Maribor, Narodni muzej Slovenije, Izobraževalni center Štore in Muzej železarstva Štore, Ustvarjalno središče Breznikar Šmartno pri Litiji, Ljubljanska Naravoslovnotehniška fakulteta, mariborska Fakulteta za strojništvo, Zveza društev tehnikov in inženirjev Maribor, Štore Steel, Metal Ravne, Šolski center Ravne in Kulturni zavod Ravne na Koroškem.

Razstava bo na Ravnah na ogled še do 4. oktobra, potem pa bo gostovala na Jesenicah, v Novem mestu, Štorah in predvidoma tudi v Tehničnem muzeju Slovenije.

Razstavo in katalog so podprli: SIJ – Slovenska industrija jekla oz. Acroni in Metal Ravne, Štore Steel, Kovintrade Mednarodna trgovina, Kovintrade Madžarska, Občina Ravne na Koroškem, Ministrstvo za kulturo RS, Kograd IGEM in Petrol Energetika.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Odprtja razstave sta se udeležila tudi dr. Jakob Lamut z ljubljanske Naravoslovnotehniške fakultete (Oddelek za materiale in metalurgijo) in Gerhard Sperl, predsednik društva srednjeevropske poti kulture železa in avstrijskega montanističnega društva.

»Vsega bogastva, ki ga imamo na slovenskih tleh, ni mogoče zajeti in prikazati naenkrat. Želim, da ta prikaz vzpodbudi zanimanje za naš pretekli in prihodnji tehnološki razvoj. Za odgovorne pa naj bo zaveza, da muzejskim delavcem omogočijo nadaljevanje tega poučnega koristnega dela. Železo kujemo in preoblikujemo, dokler je vroče. Tisti, ki ima iz preteklosti kaj pokazati, ima tudi prihodnost.«
Dr. Jakob Lamut

»Železarstvo je bilo izziv številnim železarjem, danes pa je izziv tudi nam, kustosom in strokovnjakom, ki želimo ohraniti čim več dediščine železa in železarstva. Pričujoča razstava je majhen korak in velik izziv na tej dolgi železni poti. Marsikaj iz zgodovine železarstva je ostalo nedotaknjene, saj zaradi omejenosti razstave vsega nismo mogli vključiti. Pokazala se je potreba po poglobljeni in temeljiti raziskavi ter monografski obravnavi železarstva na Slovenskem.«
Mag. Karla Oder

Na priložnostnih znamkah, izdanih ob razstavi, sta ponazorjena mikrostruktura jekla PK3/AISI 420 v poboljšanem stanju in ingot, železarski polizdelek izpred 2000 let, odkrit v Lescah.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

TRADICIONALNO LETOVANJE JUBILANTOV DELA

V Simonovem zalivu je bilo lepo

V hotelu Mirta v Simonovem zalivu je od 14. do 21. junija letovala skupina 30-letnih jubilarov dela nekaterih železarskih družb. Med njimi je bila tudi **Ana Brusnik** iz podjetja SŽ Oprema Ravne, ki je v imenu dvajsetih udeležencev letovanja povedala: »Podjetju Trgosin se zahvaljujemo za dobro pripravljeno letovanje, prijetno bivanje v lepo urejenem hotelu in za izlet z ladjico, na kateri so nam pripravili ribji piknik.« Na morju je že bila še ena skupina jubilarov dela, dve izmeni pa se bosta zvrstili še v posezonskih dneh, medtem ko so si nekateri jubilarji dela za oddih izbrali toplice v Lendavi. Tradicionalna pozornost

podjetij do delavcev s tridesetletnim delovnim stažem je tudi po mnenju Ane Brusnik pravilna poteza, saj so delavci tako nagrajeni za pripadnost podjetju in delu.

A. Č.

Zadovoljni in nasmejani jubilarji dela in njihovi partnerji so najlepša zahvala direktorju Trgosina Dušanu Golnarju (čepi v prvi vrsti v sredini), ki je organiziral letovanje.

Foto: Justina Krajnc.

ÅKERS VALJI RAVNE IMAJO NOVEGA LASTNIKA

Altor prevzel Skupino Åkers

Altor Fund II (»Altor«) je podpisal pogodbo z družbo STC Interfinans o prevzemu Skupine Åkers. Novi lastniki želijo v prihodnjih letih pospešiti globalno širitev družbe, zlasti na novih trgih, in okrepiti položaj Åkersa kot vodilnega proizvajalca valjev za jeklarsko industrijo na svetovnem trgu.

29. maja letos je Altor objavil prevzem Skupine Åkers, in sicer od družbe STC Interfinans, ki ostaja v družbi kot pomemben manjšinski delničar. Åkers ima vodilno vlogo pri izdelavi litih in kovanih valjev za industrijo jekla in aluminija v svetovnem merilu. Ob podpori Altorja Åkers načrtuje, da bo povečal svojo rast in zavaroval učinkovitost in uspešnost v globalnem smislu.

»STC je razvil Skupino Åkers v vodilnega proizvajalca valjev na trgu in je družbo uspešno vodil skozi težka leta v začetku tega desetletja. Danes je Åkers izjemna gonilna sila, ki spodbuja nadaljnjo rast in ohranja družbi vodilni položaj na področju tehnologije v industriji valjev,« je dejal **Fredrik Strömholm**, partner pri Altor Equity Partners AB.

Leta 1985 je švedskega proizvajalca valjev Åkers Styckebruk od Bofors AB prevzel AB Interfinans AB (danes STC Interfinans), katerega lastnik je bil švedski poslovnež Holger Hjelm. V obdobju 100-odstotnega lastništva STC Interfinans se je Åkers razvil v svetovno priznano skupino, predvsem zaradi številnih prevzemov, in je danes vodilni proizvajalec na svetovnem trgu valjev, namenjenih za jeklarsko in kovinsko industrijo.

»Ta uspešni posel omogoča STC-ju poudariti pomembne vrednosti in predstavlja raznolikost naših deležev, v dobro naših lastnikov in vseh zaposlenih. Veseli nas, da bo Altor, ki je vodilni in spoštovani igralec v zasebni industriji, večinski lastnik Skupine Åkers. STC, kot vidnejši manjšinski delničar, ostaja v Skupini in bo lahko še naprej podpiral družbo v njenem razvoju ter bo sodeloval v pozitivnih obetih za jeklarsko industrijo,« je dejal **Lars Sköld**, glavni direktor STC Interfinans AB.

Altor že ima izkušnje z razvijanjem industrijskih družb, saj je vlagal v podjetja Dynapac, Meyn, Aalborg Industries, Piab, Northstar in Constructor.

»Prepričani smo, da ima jeklarska industrija pred sabo še veliko let svetle prihodnosti, saj podpira industrializacijo, urbanizacijo in rast porabe v hitrorastočih gospodarstvih Azije in Južne Amerike. Åkers je kot dobavitelj kritičnega potrošnega materiala v odličnem položaju, da iz tega trenda potegne najboljše,« je dejal **Harald Mix**, partner Altor Equity Partners AB.

V preteklih letih je vodstvena ekipa Åkersa okrepila svojo vodstveno strukturo z nekaterimi vidnejšimi predstavniki jeklarske industrije, vključno z glavnim direktorjem Bengtom Nilssonom in glavnim finančnim direktorjem Andersom Ruthom. Vodstveni tim je vložil vse sile v krepitev vodilnega storitvenega servisa pri Åkersu in v izrabljanje tehnoloških prednosti. Altor želi pospešiti te napore in ustvariti pravo industrijsko skupino svetovnega formata.

»Åkers je podjetje s fantastičnimi priložnostmi. Navdušeni smo nad tem, da je Altor postal naš večinski lastnik. Prepričan sem, da je ta dogodek zaradi odličnih preteklih izkušenj družbe pri razvijanju industrijskih družb izjemno pozitivnega pomena za Åkers in resnično

ÅKERS
SINCE 1580

ALTOR

INTERFINANS

se veselimo, da bomo lahko skupaj delali pri našem nadaljnjem razvoju,« je zatrdil **Bengt Nilsson**, predsednik in glavni direktor Skupine Åkers. Posel bo končan, ko bodo pridobljene še nekatere običajne zakonske odobritve.

Financiranje in svetovanje

Financiranje dolga za posel je steklo preko banke Handelsbanken v kraju Strängnäs.

Svetovanje Altorju so opravili Handelsbanken Capital Markets in Mannheimer Swartling, STC Interfinans, Åkersu pa sta svetovala Carnegie Investment Bank ter Vinge.

O Skupini Åkers

Skupina Åkers je z neto prodajo okrog 340 milijonov evrov in dobičkom iz poslovanja v višini približno 30 milijonov evrov v letu 2007 postala vodilni svetovni proizvajalec litih in kovanih valjev za industrijo jekla in aluminija. Družba je bila ustanovljena leta 1580, valje pa je začela izdelovati leta 1806. Sedež družbe je v Åkers Styckebruk na Švedskem in ima približno 2000 zaposlenih na 12 različnih proizvodnih lokacijah v šestih državah. Naslov njihove spletne strani: www.akersrolls.com.

O družbi Altor

Družba Altor (Altor) je zasebno podjetje, ki obsega »Altor 2003 Fund« s kapitalom v višini 650 milijonov evrov in »Altor Fund II« s kapitalom 1.150 milijonov evrov. Altorju svetuje družba Altor Equity Partners. Altor vlaga v podjetja v nordijskem območju in je osredotočen na ustvarjanje vrednosti preko rasti, strateškega razvoja in poslovnih izboljšav. Med pomembnejše naložbe Altorja spadajo Lindorff, AGR Group (kotira na borzi v Oslu), Relacom, Ferrosan, Meyn, Aalborg Industries, PaloDEX, Navico, Byggmax, Nimbus Boats, SPT Group, PIAB, Dustin, Helly Hansen, Euro Cater, Vatus, Northstar, Wrist, Q-matic, Constructor (Aker Material Handling) in Papyrus. Prejšnje naložbe vključujejo ACO Hud AB (sedaj v lasti podjetja Omega Pharma) in Dynapac (sedaj v lasti podjetja Atlas Copco). Naslov spletne strani: www.altor.com.

O STC Interfinans

STC Interfinans je zasebno naložbeno podjetje s sedežem v Stockholmu na Švedskem. Poleg Åkersa STC Interfinans vodi tudi različne industrijske sektorje kot npr. nepremičnine, gozdarstvo in distribucijo sadja in zelenjave ter njihovo predelavo.

Vir: sporočilo za javnost.

PROJEKT V SODELOVANJU S PETROLOM ENERGETIKO

Metal Ravne ima novo sodobno parno kotlovnico

Poleg strateških naložb smo v Metalu Ravne uspeli letos izpeljati tudi nekaj manjših, ki z ugodnimi učinki dopolnjujejo dober rezultat podjetja.

Ena takšnih naložb je izgradnja nove parne kotlovnice. Zavestno smo se odločili, da bomo optimirali stroške energetskega medija, saj ti v celoti obsegajo okrog 12–14 % vseh stroškov. Strošek tehnološke pare, ki jo Metal Ravne potrebuje na vakuumski napravi v jeklarni v fazi vakuumiranja taline, zaseda tretje mesto med energetskimi stroški. Rezultati analize porabe in stroškov pare so bili povod in osnova, da pristopimo k izdelavi projekta »Optimizacija porabe tehnološke pare v Metalu Ravne, d. o. o.«. Projekt smo zastavili z naslednjimi cilji:

- dolgoročna zanesljiva oskrba,
- optimizacija stroškov pare,
- izboljšanje tehnoloških parametrov za vakuumiranje,
- zniževanje izgub distribucije – velika sedanja oddaljenost kotla od porabnika.

Na podlagi izdelanega projekta in pridobljenih ponudb smo izbrali ponudnika z najboljšimi referencami, to je podjetje C. P. Biro, d. o. o., ki zastopa izdelovalca parnih kotlov, družbo LOOS International.

Glede na to, da Petrol Energetika, d. o. o., želi ostati dobavitelj tehnološke pare še v prihodnje, smo projekt izvedli v sodelovanju z njo, in sicer je kotlovnico zgradil Metal Ravne, strojno opremo pa je dobavila Petrol Energetika preko dobavitelja, ki ga je predhodno prav tako izbral Metal Ravne.

Maja smo zaključili z deli, v začetku junija pa smo pridobili vsa potrebna dovoljenja za obratovanje.

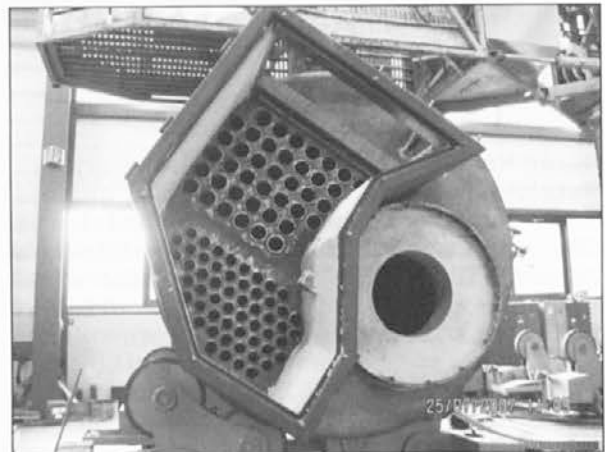
Novovgrajena oprema omogoča obratovanje kotla z omejenim nadzorom – nadzor v kotlovnici je potreben samo med zagonom, ustavitvijo in rednimi dnevnimi pregledi.

Z daljinskim prenosom podatkov imata tako operater vakuumske peči kot upravljavec kotla venomer dovolj podatkov za nemoten nadzor.

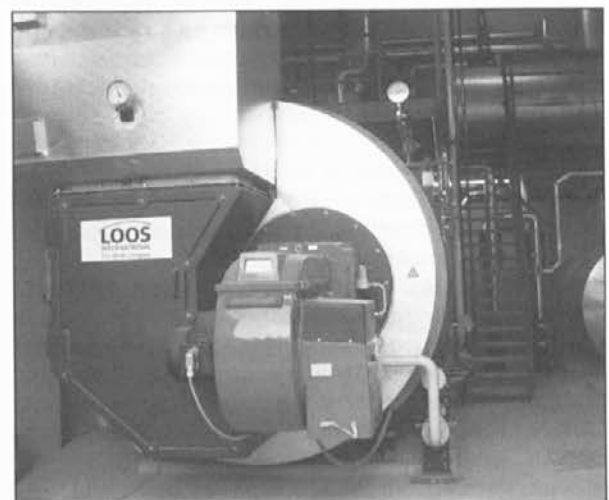
Kotel ima vgrajen tudi sistem racionalne rabe energije, ki dodatno poveča izkoristek kotla za 6–7 %.

Prvi rezultati obratovanja so zelo dobri, saj smo poleg boljših parametrov pare (suhost pare, višja temperatura in obratovalni tlak) dosegli zelo ugodne stroškovne učinke: stroški so 35–40 % nižji od dosedanjih.

Vodja projekta Kristijan Plesnik, dipl. inž. str.

Kotel v fazi izdelave

Kotel med obratovanjem

Tim za postavitev kotlovnice je julija lani obiskal podjetje LOOS International v Gunzenhausnu v Nemčiji (Kristijan Plesnik iz Metala Ravne in Nikolaj Sonjak iz Petrola Energetike sta v sredini).

MRK – MLADI RAZISKOVALCI KOROŠKE 2008

Teme nalog je razpisal tudi Metal Ravne

Gibanje Mladi raziskovalci Koroške (MRK) je dejavno že petnajst let. Nastalo je veliko dobrih raziskovalnih nalog, dijaki pa so dobili priložnost za osebni razvoj in pripravo na nadaljnji študij. V gibanje MRK so se pred osmimi leti vključili tudi osnovnošolci. Letos je teme raziskovalnih nalog razpisal tudi Metal Ravne; tako se je raziskovanje za Metalove nagrade odvijalo v okviru gibanja MRK. Regijsko srečanje za osnovnošolce je bilo na Osnovni šoli (OŠ) Prežihovega Voranca 24. aprila, za srednješolce na ravenski gimnaziji 7. maja, državno srečanje pa 30. maja v Murski Soboti.

Mladi raziskovalci osnovnošolci

Na osmi razpis je prispelo kar 18 nalog iz biologije, ekologije, fizike, geografije, kemije, psihologije, sociologije, slovenskega jezika in književnosti, turizma ter zgodovine. Sodelovalo je šest šol Koroške regije, 36 mladih raziskovalcev in 15 mentorjev.

ANŽE GOLOB z Mute je pod mentorstvom Jakice Mravljak in Zlatka Goloba izdelal nalogo **Slovenski medvedi v ujetništvu in izboljšanje njihovih razmer bivanja.**

Dravograjčanke TEJA CEHNER, ZALA FERLINC in TINA FLIS in njihova mentorica Vida Jaušovec so se spraševale **So nas obiskali bobri?** in na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije prejele srebrno priznanje.

TANJA LESKOVEC in ANA SKITEK z OŠ Franja Goloba Prevalje sta ob pomoči mentorice Franje Poprask raziskovali, **ali so klopi res nevarni.**

ŽIVA LEDINEK in IZA MLAKAR z OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem sta za nalogo **Odpadki, kako in zakaj?** na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije prejeli bronasto priznanje. Njuna mentorica je bila Veronika Kotnik.

Prevaljčanke PINA LIHTINEGER VIDMAJER, INES ROSC in SARA ŠTERN so raziskovale **svetlobno in temperaturno ureditev fizikalne učilnice** ter na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije prejele zlato priznanje. Mentorica: Marija Sirk Polanšek.

MARISO GRNJAK, ANJO KUNC, EVO SENICA in mentorico Marijo Sirk Polanšek s Prevalj je zanimalo, **kaj se zgodi s kapljico, ko zadene ob podlago.**

URŠKA PRATNEKER in EMA KRAJNC z OŠ Franja Goloba Prevalje sta se poglobili v **dopust Prevaljčanov v letu 2007.** Mentorica: Romana Košutnik.

ANA BERTONCEL, KATARINA KANDUČ in AJDA KLJAJIČ z OŠ Neznanih talcev Dravograd so pod

Gimnazijec **Aljaž Verhovnik** je že **prekaljeni mladi raziskovalec.**

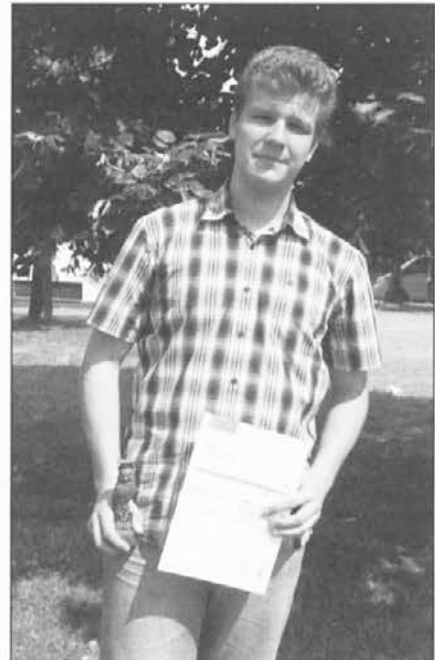

Foto: arhiv Gimnazije Ravne.

mentorstvom Danice Grušovnik preučevale **sestavine in lastnosti osvežilnih brezalkoholnih pijač ter njihov vpliv na organizem.** Na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije je naloga prejela bronasto priznanje.

MARISO GRNJAK in ANJO KUNC je zanimalo, **kako mladostniki doživljajo vzgojo staršev.** Mentorja: Mateja Pečnik in Zlatko Triller, vsi pa so z OŠ Franja Goloba Prevalje.

Pot do uspeha je naslov naloge ANDREJE KOGELNIK in PETRE KOCEN z Druge OŠ Slovenj Gradec, mentorsko pomoč sta nudili Marta Rubin in Vesna Lujinovič.

NIVES BRICMAN in KARIN BULOVIČ sta avtorici raziskave **Sleng treh mladih generacij.** Mentorica: Marta Rubin z Druge OŠ Slovenj Gradec. Na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije je naloga prejela bronasto priznanje.

NUŠA DRETNIK, ANJA JELEN in URŠKA KISELAK z OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem so se spraševale, **kako težke so naše torbe in zakaj tako.** Mentorica: Veronika Kotnik. Na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije je naloga prejela srebrno priznanje.

Avtorice: INES ROSC, DOMINIKA ZORMAN in URŠA LORBER so se poglobile v **Moč reklame** in na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije prejele bronasto priznanje. Mentorja: Mateja Pečnik in Zlatko Triller.

DITKO ČEPIN, BARBARO PRIKERŽNIK in EVO SENICA z OŠ Franja Goloba Prevalje je zanimal

prosti čas najstnikov. Pomagala jim je mentorica Hedvika Gorenšek.

NEJC ČEGOVIČ z Raven je pod mentorstvom Vesne Lujinovič izpostavil **pomen razvijanja osebne odličnosti.**

Naslov naloge TJAŠE VINARNIK je **Doping v športu,** mentorica je bila Bojana Tancer z OŠ Smartno pri Slovenj Gradcu.

TEA REPOTOČNIK je raziskovala temo **Turistične zanimivosti v občini Ravne na Koroškem: kako jih poznamo, predstavljamo in izkoriščamo?** Mentorica: Veronika Kotnik z OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem. Na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije je naloga prejela srebrno priznanje.

JANA KUČEJ, TJAŠA PEČNIK REDNAK in SARA ŠTERN so preučevale **oblačila rudarjev Mežiške doline.** Mentorja sta bila Davorin Svenšek in Mateja Pečnik z OŠ Franja Goloba Prevalje.

Mladi raziskovalci srednješolci

Srednješolci so izdelali in uspešno zagovarjali 14 nalog z različnih področij znanosti. Sodelovalo je 22 mladih raziskovalcev in 13 mentorjev.

Iz BIOLOGIJE so na Gimnaziji Ravne nastale tri naloge.

Transplantacija je naslov naloge LAURE PINTER in MOJCE BOBOVNIK. Raziskovali sta pod mentorstvom Dragice Dervodel - Moškon, ki je prevzela mentorstvo še naloge z naslovom **Kako pomagati živalim v stiski?** Raziskovalno delo sta izčrpno in osebno angažirano opravili EVA ČEPIN in TANJA PUŠNIK.

Tretjo nalogo je izdelala NIKA TUŠEK pod mentorstvom Katje Stopar, z naslovom **Prehrana športnika.** Ugotovljala je ustreznost prehrabnih navad naših športnikov in želela poudariti pomen ustrezne prehrane. Za to nalogo je na državnem srečanju mladih raziskovalcev prejela bronasto priznanje.

Tri naloge so s PODROČJA EKONOMIJE IN TURIZMA.

Dijak ravske gimnazije MIHAEL AMBROŽ se je odločil za temo naloge, ki jo je razpisal Metal Ravne, z naslovom **Marketinško komuniciranje (primer oglaševanja v podjetju Metal Ravne).** Njegov mentor je Miran Čevnik.

Izobraževanje delavcev je zanimalo SINDY KOS in VANJO JEROMEL s Srednje ekonomske šole Slovenj Gradec. Njuna mentorica je bila Dora Najrajter.

Dijakinje Srednje gostinsko-turistične in lesarske šole EVA JESENIČNIK, DIANA JOSIPOVIČ in MIŠA JAVORNIK so v nalogi **Se Kralj Matjaž prebujajo?** predstavile idejo o Mežiški dolini kot celoviti turistični deželi. Mentorsko delo sta opravljala Roman Založnik in Mateja Gorišek. Naloga je na državnem srečanju mladih raziskovalcev prejela zlato priznanje.

Na področju SOCIOLOGIJE so raziskovale dijakinje Srednje ekonomske šole iz Slovenj Gradca.

Dora Najrajter je bila mentorica ANI KOTNIK in

Foto: arhiv Gimnazije Ravne.

Eva Čepin in Tanja Pušnik med predstavitvijo naloge Kako pomagati živalim v stiski?

ANJI KOŠUTNIK, ki sta izdelali nalogo z naslovom **Kraja identitete,** ter ANDREJI REDNAK in BRIGITI KNAP, ki sta raziskovali temo **Pričakovani vplivi izgradnje hitre ceste na življenje in delo Korošcev.**

SUZANA DOBNIK in MEDIHA TURSUNOVIČ pa sta pod mentorstvom Lidije Ajtnik in Andreja Klobčarja proučevali problem **nasilja nad samim sabo.** Za nalogo sta prejeli republiško bronasto priznanje.

Slovenščina ni materinščina vseh dijakov je naslov naloge HIRIJE ZENUNI in ALEKSANDRE GAVRIČ, dijakinje Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec. Pod mentorstvom Helene Merkač sta izdelali nalogo in zanjo prejeli bronasto priznanje.

Iz KEMIJE in FIZIKE sta nastali dve nalogi. Dijak Gimnazije Ravne ROK MRAVLJAK je avtor obeh. Zanimala ga je **sinetza aluminijevega (III) klorida,** njegova mentorica je bila Judita Čas Krneža; iz fizike pa je izdelal nalogo **Razlike med trdnim in tekočim raketnim gorivom.** Pri zahtevnem problemu mu je pomagal mentor Peter Sekolonik. Za nalogo je Rok prejel srebrno republiško priznanje.

TEHNIKA IN TEHNOLOGIJA je področje, kjer se je na podlagi razpisanih Metalovih tem lotil raziskovanja BLAŽ RAČNIK. Naslov naloge je **Energijska disperzijska spektroskopija kovinskih vzorcev v elektronskem mikroskopu.** Z izdatno strokovno pomočjo mentorja dr. Henrika Kakerja je Blaž, dijak Gimnazije Ravne, dobil priložnost spoznati in raziskovati na specialnem področju znanosti. Za nalogo je prejel srebrno priznanje.

ZGODOVINA je področje, ki vznemirja ALJAŽA VERHOVNIKA. Aljaž se je v gibanje MRK aktivno vključil že v osnovni šoli. V treh letih šolanja na ravske gimnaziji je izdelal že četrto nalogo. Vse naloge izražajo njegovo domoljubnost. Letošnja: **Titova štafeta – fenomen jugoslovske kulture** je še posebej izčrpna in kakovostna. Na državnem srečanju mladih raziskovalcev je zanjo prejel zlato priznanje.

Marija Krajnc, koordinatorka gibanja MRK za srednje šole

118. JEKLARSKI POHOD

Na Kumu in Nebeški gori

V soboto, 7. junija 2008, smo se zbrali v Zidanem Mostu za pot na Kum, ki je bil cilj večine pohodnikov 118. jeklarskega pohoda. V meglenem jutru se nas je zbralo 152 udeležencev: 60 z Jesenic, 49 z Raven, 33 iz Štor, 6 iz Lesc in štirje pohodniki iz bivšega Tovila.

Po stiskih rok in kavici smo se odpeljali skozi Radeče mimo Jagnjenice do Zagrada, kjer je bilo izhodišče za naskok na Kum. Kum domačini imenujejo tudi Zasavski Triglav in je zelo obiskan izletniški cilj pohodnikov iz daljne in bližnje okolice. Na vrhu gore sta oddajnik in cerkev sv. Neže, ki je posebnost zaradi bližnjega dodatnega zvonika. Mnogo poti na vrh gore je tako tudi romarskih. Sv. Neža je povezana tudi z darovi neba v obliki dežja; zahvaliti se ji moramo, da je vreme skoraj do konca pohoda zdržalo.

Pot smo začeli v Zagrađu na nadmorski višini 360 m in krenili proti Malemu Kumu. Steza nas je vodila skozi gozdove in preko travnikov, bogatih s travniškimi rožami, kar je še posebej izstopalo ob meglicah, dvigajočih se iz doline. Po slabi uri in pol smo prišli do naselja Mali Kum, kjer je sledilo presenečenje. Pod streho stare domačije so nas pričakali gostitelji pohoda z malico in harmoniko. Navada, ki je na izletih v organizaciji štorskih prijateljev postala običaj z močnim simbolnim pomenom.

Foto: Jože Apat.

Četita koraka ...

Po polurnem postanku je glavina krenila proti vrhu Kuma, manjša skupina pa proti Nebeški gori. Uro zatem smo se že bližali vrhu Kuma in v daljavi zagledali oddajnik in turna cerkve. Od opevanega razgleda je bilo bore malo. Vendar se je sonce kljub temu potrudilo, da nas je malo ogrelo. V koči smo si privoščili daljši počitek. Prijetno pa je bilo tudi sprehajanje okrog cerkve in po bližnjem travniku. Naglo je minila ura počitka. Po skupinskem fotografiranju je sledil spust nazaj proti Zagrađu. Vračali smo se po strmi bližnjici in ko smo že zagledali avtobuse, se je močno ulilo. Tisti, ki ne marajo dežja, so se skrili pod kozolec, nekateri pa smo uživali ob topli dežni plohi. Po petih urah smo se ponovno vkrcali na avtobus, ki nas je odpeljal do gostilne, kjer je sledil zaključek pohoda z malico in domačo muziko. Kmalu je bila ura 17 in napočil je čas za odhod domov. 118. pohod je minil ob dobri organizaciji prijateljev iz Štor in z veseljem lahko trdimo, da se je jeklarskih pohodov vredno udeležiti.

Jože Apat

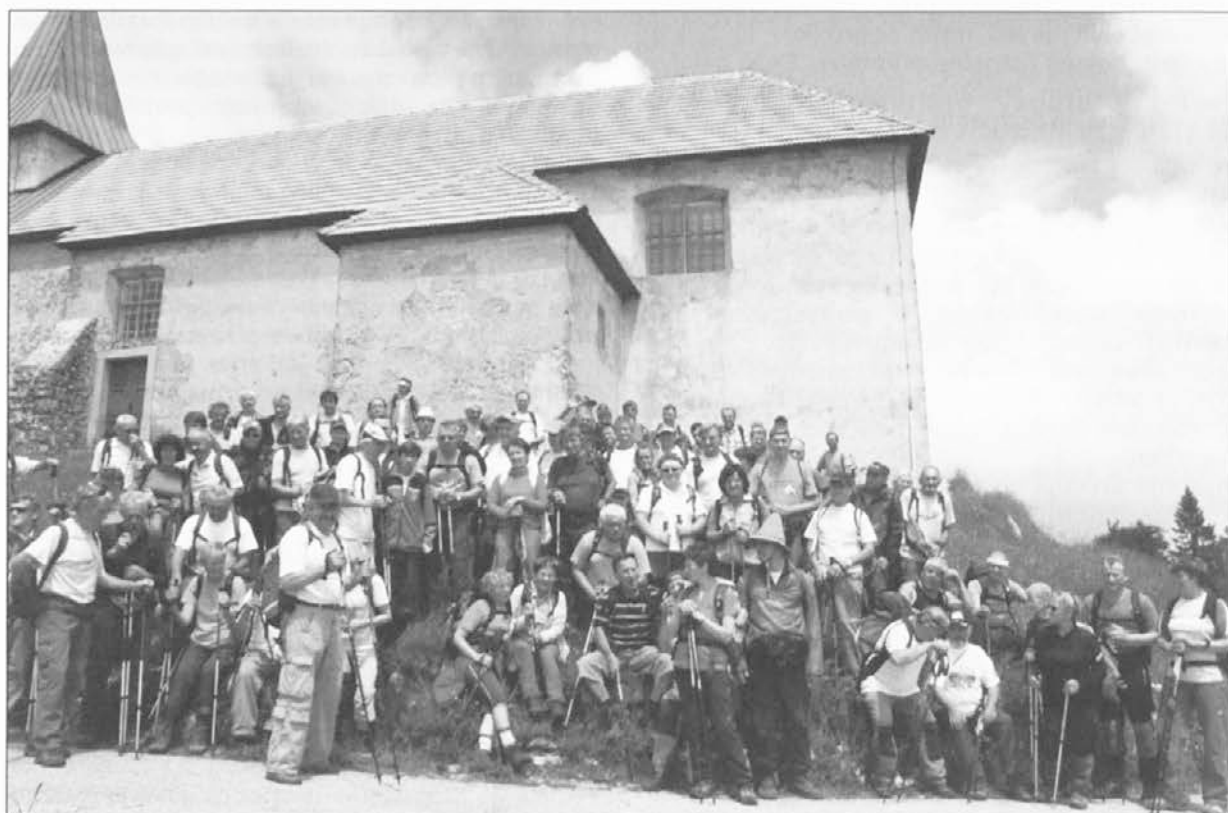

Foto: Jože Apat.

Zadovoljni pohodniki na vrhu Kuma (1219 m) pred cerkvijo sv. Neže

LETO 2008 V ZNAMENJU FORME VIVE

Obnovljene skulpture, likovno poustvarjanje in kiparski simpozij

Na Ravnah je bilo letos obnovljenih pet jeklenih skulptur, od 8. do 21. septembra pa bo kraj gostil tri kiparje, ki se bodo udeležili obujenega simpozija *Forma viva*. V sklop prireditev, ki izpostavljajo tovrstno identiteto kraja in občine, sodi tudi območna likovna razstava članov Kulturnega društva (KD) koroških likovnikov.

Razstavo *Forma viva v očeh likovnih ustvarjalcev* sta pripravila Javni sklad za kulturne dejavnosti, izpostava Ravne in Koroški pokrajinski muzej. Otvoritev kiparsko-slikarske razstave je bila 17. junija v muzejskem razstavišču na Ravnah, dela 18 ustvarjalcev pa so bila na ogled do konca junija. Kot je ob odprtju razstave, ki jo je s pesmijo popestrila vokalna skupina Smo, kar smo, povedala kustosinja mag. **Simona Javornik**, so organizatorji sledili konceptu *forme vive*, ki v prevodu pomeni živo obliko: želeli so vzbuditi željo po svobodnem, neodvisnem slikarstvu ter kiparstvu, pri čemer so želeli domišljiji ustvarjalcev omogočiti prosto pot. »Nastala so izjemno dobra dela, zanje pa je značilno tudi eksperimentiranje z različnim materialom in nove kombinacije le-tega,« je bila z dosežki domačinov zadovoljna ocenjevalka razstave, ki je poudarila tudi univerzalnost kiparske in slikarske govornice.

A. Č.

Zoran Rožič, predsednik KD koroških likovnikov, obiskovalki razstave, kako je v kombinirani tehniki nastajala njegova slika (Pra)forma viva.

Član KD koroških likovnikov Štefan Bobek v družbi obiskovalcev razstave

Drobni kiparski izdelki so pritegnili pozornost.

Srečko Hovnik Plešej: Štoparjev most

Kadrovska gibanja v maju

DRUŽBA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH 31. 5. 2008
PETROL ENERGETIKA	134
RAVNE	95
ŠTORE	39
STYRIA VZMETI	244
TRANSKOR	45
T. K. RAVNE	2
KOROŠKI GASILSKI ZAVOD	14
SLOREST	28
SISTEMSKA TEHNIKA	256
SISTEMSKA TEHNIKA ARMAS	17
STROJI	123
ÅKERS VALJI RAVNE	89
SŽ-OPREMA RAVNE	140

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

V Sistemski tehniki so zaposlili novega sodelavca za nedoločen čas, v Åkers Valjih Ravne in Koroškem gasilskem zavodu pa imajo po enega novega sodelavca za določen čas. V drugih družbah ni bilo sprememb.

Prekinitev delovnega razmerja

V SŽ-Opremi Ravne, Transkorju in Åkers Valjih Ravne so zabeležili po eno sporazumno prekinitve delovnega razmerja, v Koroškem gasilskem zavodu pa eno odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani delavca. Iz Styrie Vzmeti so odšli štirje delavci: enemu je potekla pogodba za določen čas, trije pa so podjetje zapustili sporazumno. V Strojih so štirje delavci dali odpoved. V drugih družbah ni bilo sprememb.

Pripis: Objavljamo podatke le za družbe, ki še naračajo Informativni fužinar.

Po podatkih Smeri, d. o. o., in kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

Informativni fužinar, št. 7, julij 2008. Glasilo družb, nastalih iz Železarne Ravne. ISSN: C500-0572.
Založnik: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem.
Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, lektor Miran Kodrin, prof.
Tel.: (02) 870 6441. Faks: (02) 82 23 013. Elektronski naslov: Andreja.Cibron@metalravne.com.
Prelom in tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem. Naklada: 900 izvodov.
Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

Intervencije PGE Koroškega gasilskega zavoda v juniju

Na ZGO-ju: 1. 6. 2008 so poklicni gasilci črpali vodo v valjarni, 1. 6. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v jeklarni, 2. 6. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v valjarni, 2. 6. 2008 so po neurju črpali vodo v kovačnici, 3. 6. 2008 so po močnih padavinah črpali vodo v jeklarni in valjarni, 5. 6. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega delavca valjarne, 11. 6. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega delavca valjarne, 14. 6. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči delavca podjetja IGEM, ki je delal v valjarni, 14. 6. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v Styrii Vzmeteh, 17. 6. 2008 so odstranili motorno olje, ki je izteklo iz tovornega vozila pri jeklarni, 17. 6. 2008 so po vklopu javljalnika pregledali prostore kemijskega laboratorija, 20. 6. 2008 so po vklopu javljalnika požara pregledali obrat v Sistemski tehniki, 20. 6. 2008 so po vklopu javljalnika požara pregledali upravno zgradbo in večkrat kemijski laboratorij, 20. 6. 2008 so po neurju črpali vodo v prostorih Nožev Ravne in valjarne Metala Ravne, 21. in 23. 6. 2008 so gasili požar v Styrii Vzmeteh, 23. 6. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega delavca Styrie Vzmeti, 27. 6. 2008 so po neurju črpali vodo v kovačnici in valjarni, 27. 6. 2008 so po vklopu javljalnika pregledali poslovne prostore Metala Ravne, 29. 6. 2008 so sodelovali pri delovni nezgodi v valjarni.

Druga pomoč in intervencije: 1. 6. 2008 pri prometni nesreči v Dravogradu, 2. 6. 2008 so po neurju črpali vodo v Prežihovi ulici, zdravstvenem domu in na Čečovju, 4. 6. 2008 so omogočili vstop v stanovanje in reševalcem pomagali oskrbeti bolnika, 4. 6. 2008 pri prometni nesreči na Javorniku, 6. 6. 2008 pri prometni nesreči v Pamečah, 20. 6. 2008 pri prometni nesreči na Poljani, 20. 6. 2008 so po neurju črpali vodo v prostorih policije, upravne enote in s ceste pri cerkvi sv. Antona odstranili podrti drevo, 27. 6. 2008 so po neurju črpali vodo iz kletnih prostorov na Ravnah v Prežihovi ulici 4, 6 in 8, 28. 6. 2008 so na Javorniku s šolske strehe reševali žival.

Direktor: Roman Lupuh, dipl. org.-men.

Popravek

V prejšnji številki je bil na str. 2 med sodelujočimi v kulturnem programu ob otvoritvi nove kovačnice težkih odkovkov napačno napisan priimek pevke **Eve Černe**. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

RAZVEDRILO

Slovenski književniki (in njihova povezava z gradovi) v premetankah

Navodilo: Imena dvanajstih gradov oziroma dvorcev razvrstite v petnajst besedil (dva gradova sta omenjena večkrat). S prestavljanjem črk v poudarjenih besedah dobite imena in priimke besednih ustvarjalcev, ki so kakorkoli povezani s temi grajskimi poslopji.

Bogenšperk, Brdo, Kolec, Kravjek, Ljubljana, Mala vas, Predjama, Prežek, Smuk, Turjak, Turn, Visoko

1. »UR temnih so zatirale jih sile,« je zapel France Prešeren; njegov besedni **POBRATIM** (sicer potomec mlinarja in tesarja Miha, podložnika na gradu _____) pa je v marsikaterem srcu zanetil **ŽAR** spoštovanja do materinščine.
2. Preden je **MLADI** mesec zdrsnil za valoveče griče in preden je po naporni prevajalski noči učeni pridigar odložil pisalo ob knjigo vseh knjig, so v tesno čumnato nad kapelico v gradu _____ pokukali prvi **JUTRANJI** sončni žarki.
3. **VRL** »Evropejec po duhu in izobrazbi, Kranjec po domovinstvu« (B. Reisp) je vedoželjno raziskoval bližnjo in daljno okolico. Kljub finančnim težavam pri nastajanju monumentalnega dela z naravoslovnimi, zemljepisnimi, s slovstveno- in cerkvenozgodovinskimi ter z drugimi opisi ni izobesil bele zastave v znamenje **VDAJE**, se je pa sicer petični učenjak zadolžil. Z grenkobo pa se je čez leta v Krškem spominjal **RAZKOSAVANJA** svojega premoženja. Najbolj je pogrešal bogato knjižnico in grad _____, ki ju je bil primoran prodati.
4. Ko je nadebuden župnik zapuščal sedež škofije, mu je v očeh še dolgo bleščal **GLAJ** lošča, v ušesih pa odzvanjal **IZRECEN** predstojnikov namig, naj sprejme mesto prvega kaznilniškega kurata na _____ gradu.
5. Rojen je bil na gradu _____ pri Dobrniču na Dolenjskem. Sprva je študiral pravo na Dunaju. Po odločitvi za duhovniški poklic si je obril **BRKE**. **AFERA** z janzenisti je pospešila njegov odhod v Severno Ameriko. **DIRIGIRANJE** misijonarske dejavnosti med Indijanci mu je bogato zapolnilo življenje, saj je med drugim napisal slovnico in slovar očipvejskega jezika.
6. Ko sta France Prešeren in njegov gostitelj od daleč zagledala **SLEME** dvorca _____, sta velela kočijažu, naj **JADRNO** požene vprežena konja.
7. **RANA** pomlad se je razcvetela. **GOSPOSKI** mladenič Lovro Toman je prijezdil na grad _____ prav tedaj, ko se je grajska gospodična modrih oči in svetlih las odpravljala na **JUTRANJI** sprehod.
8. Fran Levstik, domači učitelj na gradu _____, je vsej **HVALI** navkljub odšel v Trst. Dobrotnik, ki mu je sicer neprizanesljivi kritik delno pohvalil pesniški **SLOVAR RIM**, ga je še enkrat osrečil. Ponudil mu je sourednikovanje političnega časnika Naprej.
9. Bradati pesnik si je pogladil razkošne **KOSMINE** in pomislil na nekdanjo učenko ter varovanko Leopoldino Kuraltovo. Z **NJO** ga je povezovala mladostna ljubezen na graščini _____.
10. Dvajsetletnemu nadarjenemu študentu jezikoslovja in slavistike se je kar smejalo, ker je bil ponovno **PRIČUJOČ** na gradu _____. **SIJ** v njegovih očeh je zagorel, saj se je do ušes zagledal v svojo učenko Johano Otto. Pozneje je njuno zvezo ubesedil v znamenitem romanu.
11. Ker je trgovec z **VIČA** prejel **VARANT** (nalog sodišča), se je oglasil v pisarni spoštovanega advokata. Sporočeno mu je bilo, da je doktor prava odpotoval na podeželje, saj bo kupil dvorec _____.
12. Na »nizki, podolgovati terasi«, **KJER** se »Posavsko hribovje spušča v Ljubljansko kotlino, stoji na privzdignjenem delu Lukovice grad _____« (Ž. Kozinc). Sredi 19. stoletja se je tu v uradniško-plemiški družini rodil kasnejši književnik. Ko so bili med 2. svetovno vojno njegovi potomci v izgnanstvu, so grad porušili **KANONSKI** izstrelki osvobodilne vojske; v njem

so namreč »Nemci namestili svojo okrutno vojaško in sodno oblast« (M. Vogel).

13.

Najboljša **VAKCINA** za lajšanje **RAN**, ki jih je v sedemdnevem bivanju za zidovi ječe na _____ gradu pretrpel »odličen jezikovni in oblikovni artist« (F. Zdravec), je bila krepčilna pijača v družbi dobrih prijateljev.

14.

Na otvoritvi likovne razstave je pisateljskega **ASA** pritegnila slika v **GVAŠU** z upodobljenim osupljivim in drznim _____ gradom. Književnik je o Erazmu, legendarnem stotniku cesarske telesne straže, napisal zgodovinski roman.

15.

Deček, kasnejši pisateljski mojster, se je počutil kot pozibavajoči **LOČEK** ob vodi, saj je bil prepričan, da sta ga starša pred preselitvijo iz Švice v Slovenijo pretentala z **ZVIJAČO**. Očetovo

domovino sta prikazovala kot pravljlično deželo, a se je na primer po prihodu v glavno mesto nočni pogled na _____ grad zelo razlikoval od jutranjega.

Miran Kodrin

Rešitve (grad, književniki v premetanakah)

1. Turjak, Primož Trubar
2. Turjak, Jurij Dalmatin
3. Bogensperk, Janez Vajkard Valvasor
4. Ljubjanskem (gradu), Janez Cigler
5. Mala vas, Friderik Irenej Baraga
6. Prežek, Andrej Smole
7. Turn, Josipina Turnograjska
8. Kalc, Miroslav Vilhar
9. Smuk, Simon Jenko
10. Kravjek, Josip Jurčič
11. Visoko, Ivan Tavčar
12. Brdo, Janko Kersnik
13. Ljubjanskem (gradu), Ivan Cankar
14. Predjamskim (gradom), Saša Vuga
15. Ljubjanski (grad), Lojze Kovačič

Naj bo letošnje poletje čim lepše, vam želi uredništvo.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.